

KRITERIJI IN OPISNIKI OCENJEVANJA PRI POUKU SLOVENŠČINE**Šolsko leto 2025/2026****1. Kriteriji za pisno ocenjevanje jezikovnega znanja**

Pisno ocenjevanje izvajamo kot vrednotenje pisnih odgovorov na zastavljena vprašanja. Ocenjujemo jezikovna poglavja: socialne zvrsti jezika, sporazumevanje, glasoslovje, zgodovina slovenskega jezika, besedoslovje, besedotvorje, oblikovna stran besed, skladnja, pravopis.

Dijak pozna temeljne pojme obravnavanih vsebinskih elementov, pokaže razumevanje in poznavanje značilnosti, obravnavane teme razčlenjuje, po potrebi tvori, razlikuje in upošteva načela uspešnega sporočanja in knjižnega jezika.

Naloga mora vsebovati rubriko za temo, datum, skupno možno število točk, doseženo število točk, točkovno vrednost posameznih nalog, točkovnik. Pri ocenjevanju pisnih odgovorov na zastavljena vprašanja dosežene rezultate, ki so izraženi v točkah, izrazimo tudi z ocenami od 1 do 5.

Kriteriji za točkovnik:

Število odstotkov (%)	Ocena
0–49	nezadostno (1)
50–63	zadostno (2)
64–77	dobro (3)
78–89	prav dobro (4)
90–100	odlično (5)

2. Kriteriji za ustno ocenjevanje znanja**Za oceno odlično (5)**

Dijak odgovarja samostojno, učno snov poglobljeno razlaga, utemeljuje, argumentira, primerja. Izraža svoje doživljanje in razumevanje književnega besedila. Samostojno uporablja literarnoteoretske pojme. Dosledno se izraža v knjižnem jeziku, njegovo besedišče je bogato. Odgovarja tekoče in upošteva kulturo dialoga.

Za oceno prav dobro (4)

Dijak ne odgovarja popolnoma samostojno, saj pri razlagi in utemeljevanju delno potrebuje učiteljevo pomoč. Učno snov razlaga, utemeljuje, argumentira, primerja. Izraža svoje doživljanje in razumevanje književnega besedila. Pozna in pravilno uporabi večino literarnoteoretskih pojmov. Izraža se v knjižnem jeziku, njegovo besedišče je bogato. Odgovarja tekoče in upošteva kulturo dialoga.

Za oceno dobro (3)

Dijak pravilno odgovarja, vendar kljub učiteljevi pomoči slabše utemeljuje in argumentira. Učno snov razlaga, utemeljuje. Izraža svoje doživljanje in razumevanje književnega besedila. Pozna večino literarnoteoretskih pojmov. Pogosto iz knjižnega jezika preide v pogovornega, pomaga si z mašili, napake ob opozorilu popravlja. Odgovarja ob učiteljevi pomoči in večinoma upošteva kulturo dialoga.

Za oceno zadostno (2)

Dijak kljub učiteljevi pomoči le delno odgovarja na vprašanja, znanje je zgolj reproduktivno. Prepozna osnovne literarnoteoretske pojme. Dosega minimalne standarde. Iz knjižnega jezika pogosto prehaja v neknjižne zvrsti. Uporablja mašila, napak največkrat ne popravi. Odgovarja nejasno in nepovezano.

Za oceno nezadostno (1)

Dijak ne odgovarja kljub učiteljevi pomoči. Odgovori ne ustrezajo in/ali ne zadostujejo minimalnim standardom. Izraža se v neknjižnem jeziku, napak kljub opozorilu ne popravi. Uporablja mašila, odgovarja nejasno.

Dijak dobi nezadostno oceno tudi, če ne želi odgovarjati.

3. Kriteriji za pisno ocenjevanje besedilnih vrst**Za oceno odlično (5)**

Pri tvorjenju besedil dijak upošteva vse značilnosti izbrane besedilne vrste. Jasno in razumljivo oblikuje ter podaja vsebino besedila, dosledno upošteva zgradbo besedilne vrste in besedilo ustrezno členi. Pravilno izbere socialno zvrst jezika. Dosledno upošteva načela dobrega sloga ter slovnična in pravopisna pravila.

Za oceno prav dobro (4)

Pri tvorjenju besedil dijak upošteva večino značilnosti izbrane besedilne vrste. Jasno in razumljivo oblikuje ter podaja vsebino besedila, vendar s posameznimi napakami. Večinoma upošteva zgradbo besedilne vrste in besedilo ustrezno členi. Pravilno izbere socialno zvrst jezika. Večinoma upošteva načela dobrega sloga ter slovnična in pravopisna pravila.

Za oceno dobro (3)

Pri tvorjenju besedil dijak deloma upošteva značilnosti izbrane besedilne vrste. Podajanje vsebine besedila je na določenih mestih pomanjkljivo, manj dosledno upošteva zgradbo besedilne vrste. Na določenih mestih izbere neustrezno socialno

zvrst jezika. Deloma upošteva načela dobrega sloga ter slovnična in pravopisna pravila.

Za oceno zadostno (2)

Pri tvorjenju besedil dijak samo na določenih mestih upošteva značilnosti izbrane besedilne vrste. Podajanje vsebine besedila je pomanjkljivo, nedosledno upošteva zgradbo besedilne vrste. Pogosto izbere neustrezno socialno zvrst jezika. Krši načela dobrega sloga ter slovnična in pravopisna pravila.

Za oceno nezadostno (1)

Pri tvorjenju besedil dijak ne upošteva značilnosti izbrane besedilne vrste. Podajanje vsebine besedila je neustrezno ali zelo pomanjkljivo. Ne upošteva zgradbe besedilne vrste. Izbere neustrezno socialno zvrst jezika. Ne upošteva načel dobrega sloga ter slovničnih in pravopisnih pravil.

4. Kriteriji za ocenjevanje domačega branja**Za oceno odlično (5)**

Dijak besedilo domačega branja dobro pozna, ga poglobljeno razloži, odgovore zelo uspešno argumentira, primerja zahtevane prvine besedila. Izrazi svoje doživljanje in razumevanje književnega besedila. Suvereno uporablja literarnoteoretske pojme. Dosledno se izraža v knjižnem jeziku, njegovo besedišče je bogato.

Za oceno prav dobro (4)

Dijak besedilo domačega branja pozna, ga razloži, odgovore uspešno argumentira, primerja zahtevane prvine besedila. Izrazi svoje doživljanje in razumevanje književnega besedila. Pozna in pravilno uporabi večino literarnoteoretskih pojmov. Dosledno se izraža v knjižnem jeziku, njegovo besedišče je bogato.

Za oceno dobro (3)

Dijak besedilo domačega branja pozna, ga razloži, odgovore manj uspešno argumentira, primerja zahtevane prvine besedila. Izrazi svoje doživljanje in razumevanje književnega besedila. Pozna večino literarnoteoretskih pojmov. Pogosto iz knjižnega jezika preide v pogovornega, uporablja mašila.

Za oceno zadostno (2)

Dijak besedilo domačega branja pomanjkljivo pozna, ga slabo razloži, odgovore neuspešno argumentira, ne zna primerjati zahtevanih prvin besedila. Pomanjkljivo izrazi svoje doživljanje in razumevanje književnega besedila. Prepozna osnovne literarnoteoretske pojme. Iz knjižnega jezika pogosto prehaja v neknjižne zvrsti, uporablja mašila.

Za oceno nezadostno (1)

Dijak besedila domačega branja ne pozna ali ga pozna zelo pomanjkljivo, ga razloži z vsebinskimi napakami, odgovorov ne argumentira, ne zna primerjati zahtevanih prvin

besedila. Ne izrazi svojega doživljanja in razumevanja književnega besedila. Ne pozna osnovnih literarnoteoretskih pojmov. Izraža se v neknjižnem jeziku.

5. Kriteriji za ocenjevanje interpretacije literarnega dela

Za oceno odlično (5)

Obravnavanje izhodiščne teme je zanimivo, prepričljivo, zrelo, včasih tudi izvirno. Kandidat pristopa k njej z različnih gledišč, z argumenti. Izpeljuje ustrezne zaključke. Obvlada primerjavo z analizo, sintetiziranje in vrednotenje.

Besedilo je koherentno, njegova zgradba je ustrezna, včasih tudi izvirna. Besedišče je bogato, vsebuje tudi subjektivne (izvirne) besedne zveze, ki so funkcionalno povezane z literarnovednimi termini. Kandidat obvlada tudi zahtevna skladijska in besedotvorna pravila. Jezikovnih napak skoraj ni.

Za oceno prav dobro (4)

Kandidat snov pozna in razume. K naslovni temi pristopa problemsko. Pri primerjavi literarnih prvin se opira na literarno besedilo in zmore priti do samostojnih sklepov (sinteze). Svoje trditve logično izpeljuje. Zmožen je zavzeti utemeljeno osebno stališče do obravnavane problematike.

Besedilo je koherentno in prepričljivo, posamezne prvine so izvirne, kompozicijsko je ustrezno členjeno. Termini so večinoma ustrezno uporabljeni. Kandidat obvlada tudi zapletene zložene povedi. Njegovo pisno izražanje je tekoče, jasno, logično in jedrnat. Besedilo vsebuje nekaj lažjih jezikovnih napak.

Za oceno dobro (3)

Vsebina je povezana z obravnavano temo. Kandidat snov pozna in jo razume, vendar so mogoče vrzeli v poznavanju literarnega besedila. Obravnavanje teme je večinoma neproblemsko, prevladuje reprodukcija. Vrednotenje je na ravni doživljajskega opisa, so tudi poskusi primerjave in analize.

Besedilo je koherentno in kompozicijsko ustrezno členjeno. Prevladuje smiselna povezava odstavkov. Raba strokovnih izrazov ni vedno povsem ustrezna. V besedilu so posamezne slovnične in pravopisne napake, vendar hujših napak ni oz. se pojavljajo izjemoma.

Za oceno zadostno (2)

Poznavanje snovi je skopo, gre samo za obnavljanje vsebine besedila. Poznavanje besedila je zadovoljivo, navedenih je nekaj nebistvenih podatkov. Analitičnega pristopa z razlaganjem ni, morebitno vrednotenje je na ravni doživljajskega opisa. Morebitna primerjava literarnih sestavin je poenostavljena, površna.

Zunanja zgradba ne ustreza v celoti notranji. Pogoste so ponovitve povedanega. Besedišče je revno, stereotipno, dopolnjujejo ga nerazumljeni ali slabo razumljeni strokovni izrazi. Izrazno je nerodno. Precej je jezikovnih napak.

Za oceno nezadostno (1)

Med vsebino besedila in izhodiščno temo ni smiselne povezanosti.

Vsebina besedila je sicer bolj ali manj povezana s temo, vendar je kakovost ubeseditve na tako nizki ravni, da ne ustreza standardu poklicne mature.

Besedilo obravnava naslovno temo zelo poenostavljeno, poznavanje je skopo in površno. Veliko je napačnih ali nebistvenih podatkov, ki se ne zahtevajo, ni pa relevantnih.

Veliko je različnih ali ponavljajočih se pravopisnih in slovničnih napak. Kandidat ne obvlada tvorbe zahtevnejših povedi. Besedilo ni niti vsebinsko (notranja zgradba) niti zunanje (odstavki) ustrezno razčlenjeno.